

PEDAGOGY AND EDUCATION

Медіадидактика як інструмент створення навчальної літератури

Білецький Володимир Стефанович¹, Онкович Ганна Володимирівна²

¹ доктор технічних наук, професор;
НТУ «Харківський політехнічний інститут»; Україна

² доктор педагогічних наук. Професор;
Київський медичний університет; Україна

Анотація. Показана роль медіадидактики/інтернетдидактики в сучасному освітньому процесі. Водночас підкреслюється роль навчальної літератури як систематизуючого начала навчального процесу. Докладно описано застосування практик медіадидактики для створення навчальної літератури.

Ключові слова: медіадидактика, навчальні, наукові та інформаційні цифрові ресурси, підручник, посібник.

Вступ. Навчальні, наукові та інформаційні цифрові ресурси сьогодні є ключовими для освітньої системи, сучасного процесу навчання. Водночас різко зменшилася відвідуваність фахових бібліотек, запитаність традиційного паперового підручника, посібника. У цій ситуації може скластися враження, що останні «зійшли зі сцени», їх замінюють сайти, блоги, вебінари, Вікіпедія тощо. Дійсно, частіше застосовується інтернетдидактика: вікі-, сайто-, блого-, вебінародидактика тощо. Час, який викладач використовує для показу навчальних фільмів, коментарів науковців і промисловців, де аналізуються ті чи інші теми лекційного матеріалу навчального предмету, звертань до дефініцій та коментарів Вікіпедії, інших он-лайн енциклопедій, показу і аналізу фахових сайтів, використання фрагментів і повних версій вебінарів з навчального предмету, он-лайн екскурсій на промислові, транспортні, логістичні, складські та ін. об'єкти – тобто сумарний час, який викладач витрачає на застосування вказаних та інших практик інтернетдидактики суттєво зростає. Інколи він може складати 50–70% і навіть більше всього лекційного (аудиторного) часу [1–33].

Водночас інтернетдидактика дає викладачу і студенту тільки «цеглинки» наукової, навчальної інформації, які зручно

PEDAGOGY AND EDUCATION

і корисно використовувати в лекційному матеріалі. Причому, як при он-лайн, так і оф-лайн способі навчання. Але систематизація цього різноманітного цифрового матеріалу неможлива без власне посібника (підручника). Навчальний підручник – це книжка, у якій **системно** викладено інформацію з певної галузі знань і яку використовують в системі освіти на різних рівнях, а також для самостійного навчання.

Основний виклад матеріалу. В основі навчання стоять навчальні видання – підручники, посібники, курси і конспекти лекцій, які структурують, систематизують, узагальнюють окремі дані, теорії, факти, якісні і кількісні оцінки, створюючи з цієї «сирої» чи «первинної» інформації повноцінний, гармонійно укладений і збалансований навчальний інструмент – навчальне видання. Сьогодні при створенні новітніх підручників і посібників доцільно використовувати різноманітні практики медіа- та, зокрема, інтернетдидактики.

Звернемося до прикладу конспекту лекцій створеного із застосуванням інтернет-дидактики: «Новітні технології в електроенергетиці, електротехніці та електромеханіці». Для студентів спеціальності 141 "Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка" / В.С. Білецький – Запоріжжя, 2024. 130 с.

Конспект лекцій містить вступну лекцію, 11 основних лекцій.

Вступна лекція традиційно містить дані про викладача (включно з лінком на його сторінку у Вікіпедії), загальну характеристику курсу – обсяг в годинах, тематичне наповнення (використана **Вікіпедія** і рекомендована навчальна література), основні дефініції, пререквізити, мету, завдання і політики курсу, основну і допоміжну рекомендовану літературу, лінки інформаційних інтернет-ресурсів по навчальному курсу.

У Лекції 1 «Статистичний та аналітичний огляд сучасної енергетики Світу та Європи» використані інтернет-ресурси по огляду звітів Міжнародної енергетичної агенції та підсумки COP-28 (Конференція Організації Об'єднаних Націй зі зміни клімату 2023 року або Конференція сторін РКЗК ООН, більш відома як COP28 (аббревіатура від англ. *Conference of the Parties of the UNFCCC*))

<https://www.youtube.com/watch?v=3uOV9ZklWio> (частина 1)

https://www.youtube.com/watch?v=YvQDyLtdDRY_ (частина 2)

У Лекції 2 «Сучасний енергетичний перехід» характеризується перехід країн до сталих економік шляхом відновлюваної енергетики, енергоефективності та сталого розвитку. Основні інтернет-ресурси:

PEDAGOGY AND EDUCATION

- сайт Міжнародного Енергетичного Агентства (МЕА)
<https://www.iea.org/> та

- Вікіпедія
https://en.wikipedia.org/wiki/Energy_transition

У **Лекції 3** «Цифровий електричний струм (Digital Electricity, DE)» використані такі інтернет-ресурси:

- навчально-інформаційний фільм (29 хв.)
https://www.youtube.com/watch?v=2rRC3_IPIWg

- сайт фірми-розробника нової технології цифрового електричного струму DIGITAL ELECTRICITY™
<https://jmawireless.com/products/powering-systems/digital-electricity/>

- текстова інформація про фірму-розробника інновації:
https://www.google.com/search?q=WHAT+IS+DIGITAL+ELECTRICITY%E2%84%A2+TECHNOLOGY%3F&rlz=1C1IXYC_ruUA976UA976&oq=WHAT+IS+DIGITAL+ELECTRICITY%E2%84%A2+TECHNOLOGY%3F&aqs=chrome..69i57j33i10i160l4.1827j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8

- короткі інформаційні фільми про нову технологію:
<https://www.youtube.com/watch?v=CxT28OpEWtc> 2 хв
<https://www.youtube.com/watch?v=0jCuxr-PDwY> 2 хв

- розширена аналітична і ознайомча розповідь про фірму-розробника: What is Digital Electricity and Why You Should Care | RCDD <https://www.youtube.com/watch?v=ib6hZiuKCXI> 33 хв

У **Лекції 4** «Синхронні двигуни TLDR (майбутнє електродвигунів завдяки прогресу силової електроніки та схем керування)» використані текстові матеріали і навчальні фільми: - Applied Electromechanical Devices and Machines for Electric Mobility Solutions
<https://www.intechopen.com/chapters/68961>

- Асинхронні та синхронні двигуни та генератори. 24 хв.
https://www.youtube.com/watch?v=rKt0QHwPhAE&ab_channel=%D0%90%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%80%D0%9C%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D0%B2

- Електрогенератори на постійних магнітах
- <http://um.co.ua/4/4-6/4-66887.html>
- <https://polaridad.es/uk/%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%D0%B9%D0%BD%D1%96-%D0%BC%D0%B0%D0%B3%D0%BD%D1%96%D1%82%D0%B8-%D0%B2%D1%81%D0%B5%2C-%D1%89%D0%BE-%D0%B2%D0%B0%D0%BC-%D0%BF%D0%BE%D1%82%D1%80%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%BE-%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B8/>

У **Лекції 5** «Тенденції розвитку технічних систем керування» використані текстові матеріали і навчальні фільми:

- https://www.youtube.com/watch?v=Z12oK07oFA4&ab_channel

PEDAGOGY AND EDUCATION

=MATLAB

- https://www.youtube.com/watch?v=_0Z6sWd-VkA&ab_channel=Dr.J.A.LAGHARI

- <https://science.donntu.edu.ua/sp/hladkiy/diss/indexu.htm>
а також ресурси Вікіпедії та інших он-лайн енциклопедій, зокрема, Encyclopædia Britannica <https://www.britannica.com/> і фахова література з теорії автоматичного керування, технічної кібернетики та штучного інтелекту.

У **Лекції 6** «Тенденції переходу до 5-го і 6-го технологічного устрою та енергетика» використана Вікіпедія https://en.wikipedia.org/wiki/Technological_paradigm і зазначені в ній джерела за цією темою (понад 50 джерел в українському і англійському секторі Вікіпедії)

У **Лекції 7** «Приклади перспективних технологій 5-го і вищих технологічних устроїв (Енергетика)» використано навчальні фільми, Вікіпедія та ін. ресурси: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_emerging_technologies, зокрема:

- Керований термоядерний синтез
https://en.wikipedia.org/wiki/Fusion_power

- Ядерна реакція. Поділ ядер. Ланцюгова реакція. Ядерний реактор

(відео) 12 хв.
https://www.youtube.com/watch?v=n9Sv_gBcq2A

- Геотермальна енергетика
https://en.wikipedia.org/wiki/Geothermal_energy

- Біопаливо <https://en.wikipedia.org/wiki/Biofuel>
- Біодизель (відео)

<https://www.youtube.com/watch?v=RFdW7JIu5w8> 16 хв.
- Воднева енергетика

https://en.wikipedia.org/wiki/Hydrogen_economy
- Паливний елемент

https://en.wikipedia.org/wiki/Fuel_cell
- Відновна енергетика

<https://www.youtube.com/watch?v=dZfqoOogv34&list=PL3tdDlwcwhn45TVGwUG8vxiMEpB54Lr3U&index=3> (відео) 12 хв

- <https://www.youtube.com/watch?v=UblTiVSuLwk> (відео)
25 хв

- <https://www.youtube.com/watch?v=99JlasXVNFQ> (відео)
20 хв

- Нанодротинний акумулятор
https://en.wikipedia.org/wiki/Nanowire_battery

- Майже вічні електробатарейки (відео) <https://real-vin.com/uchenye-sluchajno-sozdali-pochti-vechnye-batarejki->

PEDAGOGY AND EDUCATION

video_(відео) 2 хв

- Іоністор <https://en.wikipedia.org/wiki/Supercapacitor>
<https://www.youtube.com/watch?v=5hiZuZSRpwU> (відео) 4 хв
<https://www.youtube.com/watch?v=NPlinNQsMdg> (відео) 8 хв

- Бездротова передача електрики

https://en.wikipedia.org/wiki/Wireless_power_transfer

<https://uk.wikipedia.org/wiki/WREL> Вікіпедія

https://www.youtube.com/watch?v=_IGADrQ3CYU (відео) 4 хв

https://www.youtube.com/watch?v=aC0mpUZz_RI 11 хв

<https://www.youtube.com/watch?v=c2H4-S2yj6Q> 8 хв

- Органічні сонячні батареї

https://en.wikipedia.org/wiki/Organic_solar_cell

<https://www.solargarden.com.ua/organichni-sonyachni-paneli-nova-tehnologiya/>

У **Лекції 8** «Приклади перспективних технологій 5- 6-го технологічних устроїв (Енергетика)» використано навчальні фільми, Вікіпедія та ін. ресурси:

- Групова

робототехніка https://en.wikipedia.org/wiki/Swarm_robotics

- Технології Smart Grid

<https://www.youtube.com/watch?v=PL-GyQV1Fuo> (відео) 3 хв

<https://www.youtube.com/watch?v=3pr0zvRTNNc> (відео) 2 хв

- Нанотехнології

<https://www.youtube.com/watch?v=80Vsf6PtWv8> (відео) 10 хв

- Летюча вітряна турбіна

https://en.wikipedia.org/wiki/Airborne_wind_turbine

- Мікроелектромеханічні системи

<https://www.youtube.com/watch?v=5dilEc6n5CQ> 38 хв

- Інновації в електроніці, мікроелектроніці, мікросхемо техніці (презентація нової навчальної літератури)

<https://www.youtube.com/watch?v=Lm4j5QzJPV4> (відео) 2 хв

Лекція 9 (залучена лекція - аналіт. доповідь проф. О. М. Суходоля.): Новітні енергетичні технології та їх вплив на функціонування систем енергопостачання - Київ : НІСД, 2022. - 36 с. Зміст лекції: 1. Виклики існуючій моделі організації систем енергозабезпечення споживачів. 2. Огляд новітніх енергетичних технологій. 3. Зміни моделей організації взаємодії у системах енергозабезпечення. 4. Вплив новітніх енергетичних технологій на функціонування системи електропостачання. <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2022.17>

Лекція 10 «Приклади перспективних технологій 5-го і вищих технологічних устроїв (Енергетика)» присвячена молекулярній енергетиці. Залучені ресурси:

PEDAGOGY AND EDUCATION

https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_emerging_technologies

Література: Сидоров, В.І. (2020). Молекулярна енергетика. Теорія та технічні рішення (Укр.). Черкаси: Вертикаль, 486 с. ISBN 978-617-7475-79-7.

У **Лекції 11** «Приклади перспективних технологій 5-6-го технологічних устроїв (Енергетика)» використані навчальні фільми, Вікіпедія та ін.. ресурси:

https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_emerging_technologies Зокрема:

- Ядерна електробатарея

https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%AF%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%BD%D0%B0_%D0%B1%D0%B0%D1%82%D0%B0%D1%80%D0%B5%D1%8F

<https://www.youtube.com/watch?v=C5cA38k-nzo> 2 хв

- Штучний фотосинтез

<https://www.ukrinform.ua/rubric-technology/3161549-palivo-z-fotosintezu-vceni-stvorili-stucnij-ta-bionicnij-listki.html>

- Геліоконцентратор.

https://en.wikipedia.org/wiki/Concentrated_solar_power

- Проект Crescent Dunes – проект сонячної теплової енергії, 110 МВт.

https://en.wikipedia.org/wiki/Crescent_Dunes_Solar_Energy_Project

- Ядерні реактори четвертого покоління

https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A0%D0%B5%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80_IV_%D0%BF%D0%BE%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F

- Твердотільна акумуляюча електростанція (ТАЕС)

https://en.wikipedia.org/wiki/Gravity_battery

- Домашній паливний елемент або побутовий паливний елемент

https://en.wikipedia.org/wiki/Home_fuel_cell

- Новітні типи акумуляторів

https://en.wikipedia.org/wiki/Rechargeable_battery

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Rechargeable_batteries

- Розумна енергосистема

https://en.wikipedia.org/wiki/Smart_grid

- Космічна енергетика

https://en.wikipedia.org/wiki/Space-based_solar_power

- Будинок з нульовим споживанням енергії

https://en.wikipedia.org/wiki/Zero-energy_building

https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_emerging_technologies

PEDAGOGY AND EDUCATION

Отже, на прикладі показано, що при створенні навчального видання «Новітні технології в електроенергетиці, електротехніці та електромеханіці» (конспект лекцій) використані десятки сайтів, навчальних та інформаційних фільмів, Вікіпедія (в основному український і англійський сектор), електронні матеріали окремих фірм-виробників тощо. У лекціях з означеного навчального предмету всі ці матеріали використовуються або під час аудиторних занять, або рекомендуються для огляду і вивчення студентами самостійно.

Авторська апробація використання медіадидактики (інтернетдидактики) як інструменту створення навчальної літератури [34-38] показала ряд його переваг – у першу чергу швидкість укладання посібника, сучасність інформації, мобільність, можливість оперативного розташування посібника у електронних банках даних, зручність використання такого посібника в лекційному процесі.

Висновки

1. Показана важлива роль медіадидактики, зокрема, інтернетдидактики в сучасному освітньому процесі. Водночас підкреслюється роль навчальної літератури – підручників, посібників як систематизуючого начала навчального процесу.

2. Докладно висвітлюється питання застосування практик медіадидактики для створення навчальної літератури. На прикладі показані основні переваги, які при цьому отримує як викладач, навчальний заклад, так і студенти: швидкість укладання посібника, сучасність інформації, мобільність, можливість оперативного розташування посібника у електронних банках даних, зручність використання такого посібника як при он-лайн, так і оф-лайн способі навчання.

References:

- [1] Ганна Онкович. Медіа- та інформаційна грамотність у сучасній вищій освіті України / Г. В. Онкович // Вища освіта України – № 1 (Дод. 1) – [Темат. вип.] : Наука і вища освіта. – Київ, 2014. – С. 85-87.
- [2] Онкович Г.В. Використання інтегрованого простору знань у навчальному процесі засобами медіаосвіти / Г.В. Онкович // Вища освіта України. – 2009. – № 2. (Дод. 1) – Тем. вип. «Наука і вища освіта в Україні». – С.166-172.
- [3] Онкович Г.В. Медіакомпетентність – фахова якість сучасного випускника вищої школи // Проблеми освіти, 2014. – Т. 78. – № 1. –С. 205-211
- [4] Biletsky, V., Onkovych, H. & Yanyshyn, O. (2019) MEDIA EDUCATION TECHNOLOGIES IN DEVELOPING STUDENTS PROFESSIONAL COMPETENCE // Scientific Journal WEST-EAST. Vol 2/2 N1. p. 110-114.
- [5] Онкович А.В., Онкович А.Д. Media didactics as a way to comprehend professionally-oriented terminological systems // International Scientific-Pedagogical Organization of Philologists (ISPOP): Журнал

PEDAGOGY AND EDUCATION

- “WEST-EAST” , March, 2020 / 1. – Том 3. – С. 38-46.
- [6] Онкович Г.В. Медіаосвітні технології і компетентнісний підхід / Реалізація європейського досвіду компетентнісного підходу у вищій колі України: матеріали методологіч. семінару. – К.: Педагогічна думка, 2009. – С. 206 – 217.
- [7] Сахневич, І. А. Педагогічні умови застосування медіаосвітніх технологій у професійній підготовці фахівців нафтогазового профілю : автореф. дис ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Ін-т вищої освіти НАПН України.– К., 2012.– 20 с..
- [8] Ганна Онкович. Медіадидактика вищої школи: український досвід / Ганна Онкович // Вища освіта України : теорет. та наук.-метод. часоп. / Ін-т вищ. освіти НАПН України. – Київ, 2013. – № 1. – С. 23-29.
- [9] Ганна Онкович. Професійно-орієнтована медіаосвіта у вищій школі / Г. В. Онкович // Вища освіта України : теорет. та наук.-метод. часоп. / Ін-т вищ. освіти НАПН України. – Київ, 2014. – № 2 (53). – С. 80-87
- [10] Онкович Г.В. Проблематика медіаосвіти на сторінках часопису «Вища освіта України» (до 20-річчя часопису «Вища освіта України») // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Українська освіта аксіологія європейського вибору». 21 жовтня, 2021 р. – С. 292-300.
- [11] Ganna Onkovich. Media Didactics in Higher Education: Oriented Media Education // European Conference on Information Literacy, Istanbul (Turkey) October 22-25, 2013 : abstracts / Editors: Serap Kurbanoglu, Esther Grassian, Diane Mizrachi, Ralph Catts, Sumeyye Akca, Sonja Spiranec. – Ankara : Hacettepe University Department of Information Management, 2013. – P. 101.
- [12] Новітні освітні технології сучасної медіадидактики : монографія / Г. В. Онкович, В. В. Агаркова, М. М. Боголюбова, О. М. Ляліна, А. Д. Онкович, Л.В. Редько-Шпак, Н. М. Флегонтова; За наук. ред. д. п. н., проф. Г. В. Онкович. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. – 156 с.
- [13] Онкович Г.В. Медіадидактика вищої школи у розвитку професійних компетентностей майбутніх фахівців // Український інформаційний простір, 2020. – 1(5). – С.179-196.
- [14] Онкович Г.В. Розвиток медіадидактики вищої школи: український досвід // Обрії друкарства, 2020. – № 1(8). – С. 130-150.
- [15] Медіадидактика вищої школи: програми спецкурсів / Ганна Онкович, Катерина Балабанова, Інна Гуріненко, Наталя Духаніна, Артем Онкович, Інна Сахневич, Ольга Янишин ; за наук. ред. Г. В. Онкович ; НАПН України, Ін-т вищ. освіти. – Київ : Логос, 2013. – 195 с.
- [16] Медіакомпетентність фахівця : кол. монографія / Г. В. Онкович, Ю. М. Горун, В. О. Кравчук, Н. О. Литвин, І. В. Костюхіна, К. А. Нагорна ; за наук. ред. Г. В. Онкович ; НАПН України, Ін-т вищ. освіти.–Київ : Логос 2013.–286 с.
- [17] Новітні освітні технології сучасної медіадидактики : монографія / Г. В. Онкович, В. В. Агаркова, М. М. Боголюбова, О. М. Ляліна, А. Д. Онкович, Л.В. Редько-Шпак, Н. М. Флегонтова; За наук. ред. д. п. н., проф. Г. В. Онкович. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. – 156 с.
- [18] Онкович Г.В., Онкович А. Д., Флегонтова Н.М., Ляліна О.О. Спецкурс «Професійно орієнтована медіаосвіта» у розвитку фахової компетентності: з досвіду викладання // Актуальні пріоритети сучасної

PEDAGOGY AND EDUCATION

- науки, освіти та практики. Матеріали XXI Міжнародної науково-практичної конференції. Париж Франція. 2022. – С. 555-562.
- [19] Онкович Г.В., Онкович А.Д., Ляліна О.О. Спецкурс «Професійно орієнтована медіаосвіта» у розвитку фахової компетентності майбутніх працівників у системі охорони здоров'я //The 11th International scientific and practical conference "Science, innovations and education: problems and prospects" (June 1-3, 2022) CPN Publishing Group, Tokyo, Japan. 2022. 819 p. – P. 522 – 530 ISBN 978-4-9783419-3-8.
- [20] Онкович Г.В., Онкович А.Д., Корж М.О. Спецкурс «професійно орієнтована медіаосвіта» у розвитку фахової компетентності: з досвіду впровадження // Multidisciplinary academic notes. Science research and practice. Proceedings of the XXIV International Scientific and Practical Conference. Madrid, Spain. 2022. Pp. – 394-404. DOI: 10.46299/ISG.2022.1.24
- [21] Сахневич І.А. Застосування сайто- і блогодидактики у вивченні англійської мови професійного спрямування у ВТЗО (на прикладі спеціальності "Геологія")/ІА. Сахневич/ – Всеукраїнський науково-практичний журнал "Директор школи, ліцею, гімназії": Спец. темат. випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». – № 6. – Кн. 2 – Т. III (81). – К.: Гнозис, 2018. – С. 326-336.
- [22] Recommendations Addressed to the United Nations Educational Scientific and Cultural Organization UNESCO. In Education for the Media and the Digital Age. Vienna: UNESCO, 1999.
- [23] Онкович Г.В. Медіаосвіта в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку // Нові технології навчання. – № 62. М-ли другого Міжнародного семінару „Навчально-виховне середовище та моральність у XXI столітті” / Ін-т інноваційних технологій і змісту освіти МОН України, Академія міжнародного співробітництва з креативної педагогіки. – Київ – Вінниця, 2010. С.89 – 92.
- [24] Онкович Г.В. Барановський О., Кравчук С., Корж М., Макаренко В. Розвиток медіакомпетентності студентів на заняттях з української мови за професійним спрямуванням //Технології, інструменти та стратегії реалізації наукових досліджень: V Міжн. наук. конф. м. Київ, 24.02.2023 р. / Міжн. центр наукових досліджень. – Вінниця: Європ. наук.платформа, 2023.– С. 216-221.
- [25] Вілецький Володимир, Онкович Ганна. Спецкурс «Професійно орієнтована медіаосвіта» у розвитку фахової компетентності майбутніх спеціалістів з трубопровідного транспорту // the2nd International Scientific and Practical Conference № 140 «Diversity and Inclusion in Scientific Area» (26–28 січня 2023 р.). Варшава, Польща. С. 206-212.
- [26] Вілецький В. С. , Онкович Г.В. Спецкурс "Професійно орієнтована медіаосвіта" у розвитку фахової компетентності майбутніх фахівців з первинної переробки корисних копалин // Modernization of today's science: experience and trends : collection of scientific papers "SCIENTIA" with Proceedings of the 3rd Intern. Scien. and Theoret. Conf., February 24, 2023, Singapore: European Scientific Platform, 2023. – P. 240-245.
- [27] Онкович, Ганна; Артем, Онкович. Comparative Studies of Educational Opportunities of Professional Pages on the Facebook. <https://prezi.com/view/rNOKTwhJH0dJ4eEti6Qks/?fbclid=IwAR0RGPdSxcPBX>

PEDAGOGY AND EDUCATION

- DRms-88BiI1SQLj2asPJjx7hjbw9J-_np63kUOytrIp-30
- [28] Ганна Онкович, Володимир Білецький Професійно орієнтована медіаосвіта для студентів спеціальності «Збагачення корисних копалин» // «Донецький вісник НТШ». – т. 51. – Харків-Запоріжжя, 2023.- 200 с.
- [29] Zoia Adamia Volodymyr Biletskyi, Hanna Onkovych. SPECIAL COURSE "PROFESSIONALLY ORIENTED MEDIA EDUCATION IN THE DISCIPLINE "ENVIRONMENTAL SAFETY" FOR FUTURE EMPLOYEES OF ENGINEERING SPECIALITIES // "West-East" (March, 2023), Т.9,- pp.37-45.
- [30] Adamia, Zoia K., Biletskyi, V. S., Onkovich, Hanna V., Onkovich, Artem D. Development of the Professional Competence of the Future Specialist Using Internet Technologies / Zoia Adamia [et al.] // Scientific Research and Experimental Development : Proc. of the 2nd Intern. Sci. Conf., March02-03, 2023, London, England. – 2023. – № 2. – P. 148-164.
- [31] Володимир Білецький, Ганна Онкович, Спецкурс «Професійно орієнтована медіаосвіта у розвиток фахової компетентності майбутніх бакалаврів та магістрів інженерних спеціальностей у галузі наукового моделювання», Scientific Collection «InterConf»: No 128 (2022): 13th ISPC «Science and Practice: Implementation to Modern Society» (16-18.10.2022; Манчестер, Велика Британія).
- [32] Білецький, В., Онкович, Г., & Торопчинова, К. (2022). Вітчизняна професійно орієнтована медіаосвіта у гірничо-видобувних галузях: шляхи поступу. Науковий збірник «InterConf», (126), 75-89. Таллінн, Естонія).
- [33] Білецький В.С., Онкович Г. В., Адамія З. К. Спецкурс «Професійно орієнтована медіаосвіта з дисципліни «Екологічна безпека» для майбутніх працівників інженерних спеціальностей» // II International Scientific and Theoretical Conference «Features of the development of modern science in the pandemic's era» At: July 15, 2022; Berlin, Germany. – С.54-59.
- [34] Білецький В.С. «Новітні технології в електроенергетиці, електротехніці та електромеханіці» (конспект лекцій) Запоріжжя, 2024. 130 с.
- [35] Білецький В.С. «Основи моделювання технологічних об'єктів» (конспект лекцій). Для студентів технічних спеціальностей. Частина I «Основи моделювання гідроенергетичних процесів». – для студентів спеціальності 145 "Відновлювані джерела енергії та гідроенергетика" (освітня програма "Гідроенергетика") / Проф. В.С. Білецький – Запоріжжя, 2023. 203 с.
- [36] Білецький В.С. Конспект лекцій по курсу «Вступ до спеціальності» (Для студентів спеціальності 141 "Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка" / Проф. В.С. Білецький – Запоріжжя, 2023. 110 с.
- [37] Білецький В.С. Конспект лекцій по курсу «Основи електроприводу» (Для студентів спеціальності 141 "Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка" / Проф. В.С. Білецький – Запоріжжя, 2023. 144 с.
- [38] Білецький В.С. Методологія наукових досліджень технічних об'єктів та їх оптимізація : навч. посібник / В. С. Білецький ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Київ : ФОП Халіков Руслан Халікович, 2023. – 118 с.